

Informácia o príprave sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011

Nariadenie Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 763/2008 z 9. júla 2008 o sčítaní obyvateľov, domov a bytov ukladá všetkým členským štátom poskytnúť komplexné údaje o obyvateľoch, domoch a bytoch v ustanovených demografických, sociálnych a ekonomických charakteristikách osôb, rodín a domácností, ako aj údaje o domoch a bytoch na národnej, regionálnej a miestnej úrovni. Prvým referenčným rokom je rok 2011. Údaje musia byť poskytnuté do 27 mesiacov po ukončení referenčného roka a v stanovených technických špecifikáciách.

Na zabezpečenie realizácie citovaného nariadenia je nevyhnutné zabezpečiť rad legislatívnych, organizačných a technických, personálnych a rozpočtových opatrení.

Štatistický úrad SR inicioval prípravu, vypracovanie a schválenie **zákona č. 263/2008 Z. z. o sčítaní obyvateľov, domov a bytov v roku 2011** (ďalej len „zákon o sčítaní“). V zákone o sčítaní sú ustanovené obsah, rozsah a spôsob vykonania sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 (ďalej len „sčítanie“) ako osobitného štatistického zisťovania, rozhodujúci okamih sčítania, pôsobnosť ústredných orgánov štátnej správy, obvodných úradov, obcí, vyšších územných celkov, povinnosti iných osôb súvisiacich so sčítaním a využitie získaných údajov.

Zákon o sčítaní ustanovil Štatistickému úradu SR (ďalej len „ŠÚ SR“) vyhlásiť v Zbierke zákonov SR podrobnosti o charakteristikách, základných znakoch a štruktúre zisťovaných údajov uvedených v zozname (príloha zákona). Túto úlohu ŠÚ SR realizoval formou **Opatrenia Štatistického úradu SR č. 438/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o charakteristikách, základných znakoch a štruktúre zisťovaných údajov a vydáva vzor sčítacích tlačív pri sčítaní obyvateľov, domov a bytov.**

ŠÚ SR pripravil na rokovanie vlády SR **návrh nariadenia vlády, ktorým sa ustanovuje čas sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011.**

Na zabezpečenie prípravy sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 ŠÚ SR zabezpečuje rad ďalších úloh:

Metodická príprava sčítania

ŠÚ SR zabezpečuje zosúladenie údajov zisťovaných pri sčítaní tak, aby boli údaje porovnateľné s predchádzajúcimi sčítaniami a súčasne zabezpečovali požadovanú porovnateľnosť podľa požiadaviek Eurostatu.

ŠÚ SR zabezpečuje aj technické podmienky tak, aby spracované údaje boli poskytnuté Eurostatu v požadovanom formáte.

Koordinácia prípravy sčítania

Rozhodnutím predsedníčky ŠÚ SR bola s účinnosťou od 2. septembra 2010 vytvorená **Ústredná komisia pre sčítanie**. Komisia je dočasným poradným orgánom predsedníčky ŠÚ SR, ktorý prerokúva otázky prípravy, realizácie a spracovania výsledkov sčítania. Jej členmi sú zástupcovia orgánov a inštitúcií, ktoré sa podieľajú na príprave a realizácii sčítania. Od svojho vzniku komisia zasadala dvakrát (5.11. 2010 a 6.12. 2010) Na svojom zasadnutí pravidelne prerokúva informácie o postupe prác pri príprave sčítania, o finančnom zabezpečení sčítania, realizácii pilotného zisťovania a spolupráci s rezortmi pri príprave sčítania, najmä vo vzťahu k tvorbe osobitných sčítacích obvodov a územnej príprave sčítania.

Činnosti vyšších územných celkov, obvodných úradov a obcí pri príprave a realizácii sčítania budú usmerňované formou metodických pokynov, ktoré spracuje ŠÚ SR v spolupráci s Ministerstvom vnútra SR v období január – február 2011.

Sčítacie tlačivá

Zákon o sčítaní umožňuje poskytnúť požadované údaje buď vypísaním sčítacích formulárov, doručených sčítacím komisárom, alebo elektronicky.

Tlač sčítacích tlačív je zabezpečená verejným obstarávaním tak, aby boli vytlačené a distribuované až do obcí najneskôr do času sčítania. Všetky tlačivá budú k dispozícii, v súlade so zákonom o sčítaní, aj v jazyku národnostných menšín (maďarskom, rómskom, rusínskom a ukrajinskom jazyku).

Elektronický zber údajov je zabezpečený v jazykoch národnostných menšín a v anglickom jazyku. V súčasnosti sa testuje funkčnosť programového vybavenia. V spolupráci s Ministerstvom vnútra SR budú vytvorené identifikátory pre obyvateľov, domy a byty, ktoré umožnia elektronický zber a budú použité aj pri papierovej forme sčítania. V súčasnosti sa overuje ich funkčnosť.

Územná príprava

V rámci územnej prípravy sčítania sa realizuje **revízia systému základných sídelných jednotiek a ich zosúladenie s hranicami obcí a ich častí**. Tieto činnosti sa uskutočňujú v kompetenciách Ministerstva životného prostredia SR, Úradu geodézie, kartografie a katastra SR a Ministerstva vnútra SR.

Po ukončení tejto etapy územnej prípravy, ktorá sa ukončí do konca roku 2010, zabezpečí Štatistický úrad SR programové vybavenie na **elektronickú tvorbu sčítacích obvodov** tak, aby obvodné úrady podľa pokladov obcí mohli vytvoriť sčítacie obvody s využitím všetkých dostupných údajov z databáz Ministerstva vnútra SR, Ministerstva životného prostredia SR a Úradu geodézie, kartografie a katastra SR.

Informačná a propagačná kampaň

ŠÚ SR zabezpečuje vo svojej kompetencii informačnú a propagačnú kampaň o sčítaní.

Obyvatelia získajú základné informácie o sčítaní aj prostredníctvom už navrhnutých letákov pre obce a letákov pre domácnosti. Letáky do obcí sú pripravené v slovenskom jazyku a v jazykových mutáciách (maďarskej, rómskej, rusínskej, ukrajinskej a anglickej). ŠÚ SR pripravil mediálny plán, v rámci ktorého sa bude zameriavať formou tlačových besied, televíznych a rádiových spotov, inzercie, printových médií na prezentovanie najmä elektronického sčítania, obsahu sčítacích formulárov a vysvetliviek k nim. Komunikačná kampaň je zameraná na majoritné obyvateľstvo ako aj na vybrané skupiny obyvateľov ako sú deti, mladí ľudia (študenti), seniori, zdravotne postihnutí a marginalizované skupiny obyvateľstva. Pri ich oslovení má ŠÚ SR dohodnutú spoluprácu s celým radom inštitúcií a organizácií (Jednota dôchodcov, Únia miest, ZMOS, Rómska iniciatíva). V etape prípravy je webová aplikácia stránky pre prezentáciu sčítania ako aj pre možnosť elektronického sčítania. Jej zverejnenie predpokladá ŠÚ SR v januári 2011.

Pilotný projekt

V súčasnosti prebieha na ŠÚ SR pilotný projekt SODB 2011. Jeho cieľom je overiť funkčnosť systému automatizovaného spracovania údajov z SODB 2011. Konkrétne aktivity sa týkajú testovania a overovania: funkčnosti elektronickej tvorby sčítacích obvodov, zrozumiteľnosti sčítacích formulárov, činností spojených s používaním identifikátorov obyvateľov, domov a bytov, funkčnosti monitorovacieho systému, funkčnosti elektronickej formy zberu údajov, funkčnosti prevodu údajov z papierových formulárov do elektronickej formy (skenovanie), spájania súborov údajov zo skenovania s údajmi z elektronickeho zberu údajov, systému kontrol úplnosti a správnosti zistených údajov, systému tvorby súborov ukladaných v databázach ŠÚ SR a systému tvorby výstupov štatisticky spracovaných údajov. Jednotlivé aktivity sú zabezpečované zamestnancami úradu v spolupráci s externými partnermi zodpovednými za spracovanie sčítania tak, aby mohli byť výsledky pilotného projektu implementované do reálneho zisťovania.

Sčítací komisári

Sčítacích komisárov vymenujú jednotlivé obce priamo pred sčítaním.

ŠÚ SR zabezpečuje spracovanie **Pokynov pre sčítacích komisárov**, ktoré obsahujú metodické vymedzenie zisťovaných údajov, definované povinnosti sčítacích komisárov pri výkone funkcie a časový harmonogram ich činnosti. Overenie ich funkčnosti je súčasťou pilotného zisťovania, ktoré v súčasnosti ŠÚ SR realizuje.

Verejným obstarávaním zabezpečuje ŠÚ SR aj **vybavenie sčítacích komisárov potrebnými pomôckami** – aktovkou na zabezpečenie ochrany a prenosu sčítacích tlačív, kalkulačkou, perami a obalmi.

Osobitné sčítacie obvody

Osobitné sčítacie obvody budú vytvorené v jednotlivých rezortoch v objektoch, v ktorých sú hromadne ubytované osoby podliehajúce sčítaniu. ŠÚ SR pripravuje v súčasnosti v spolupráci s príslušnými rezortmi **osobitné pokyny** na ich vytvorenie a uskutočnenie sčítania.

Záver:

Štatistický rad SR v súlade s úlohami definovanými v zákone č. 263/2008 Z. z. a v súlade so svojimi kompetenciami zabezpečuje úlohy súvisiace s prípravou a realizáciou sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 v zmysle časového a vecného harmonogramu tak, aby sa uskutočnilo k rozhodujúcemu okamihu sčítania a v čase sčítania stanovenom nariadením vlády v požadovanej kvalite.